

Sangihe eilanden, maar naar Gorontalo blijft dit verboden. Om de handel in goud te bevorderen is aangespoord de desbetreffende kantoren tijdig van gewilde textiel te voorzien. Eigen inwoners en inlanders mogen wat prulletjes van goud bezitten, maar niet zoveel dat ermee gesmokkeld kan worden. Zoals uit de memorie van bezuiniging blijkt, verwerft de Compagnie daardoor maar de helft van het gewonnen goud. Het bestuur berichtte voor de eerste maal dat rondzwervende inlanders en vreemdelingen in de bocht van Tomini wel tweemaal zoveel goud afvoeren dan de Compagnie. Daarom moeten de gezonden twee vaartuigen daar gaan patrouilleren. Als dat zorgvuldig geschiedt, zal uit het resultaat blijken of het voldoet. [fol. 1501] De inkoop van was en karet wordt aan de ontwikkelingen overgelaten. Maar alles moet eraan gedaan worden om de hopeloze verbouw van peper te verbeteren. Door een snelle uitvoer van al deze maatregelen moeten de uitgaven wel verminderen en de inkomsten toenemen. De bestellingen met opgave van de voorraden bij de brief van 25 juli 1763 zullen bij gelegenheid zo precies mogelijk worden uitgevoerd. In plaats van de overleden secretaris Johan Sebastiaan van Masson is uit Batavia de onderkoopman Johannes Revoet gestuurd en in plaats van de overleden koopman Jan Jonkers is onderkoopman August Hendrik Gregorij uit Banda overgeplaatst naar Ternate als provisioneel soldijboekhouder en dispensier. De overleden vaandrig Christiaan Manus wordt opgevolgd door een uit Java's Oostkust te zenden boventallige vaandrig.)

MAKASSAR

Eenigen tijd ontrust geweest zijnde door den oorlog van den Bonijsen vorst tegen den prins Aroe Panekij en het belang dat de natie der Wadjoreesen daarin ten opzichte van den laatstgenoemde scheenen te neemen, is thans, voor zoverre de vorsten en bondgenooten op het land Celebes betreft, weder in rust, doordien den koning van Bonij na het verbranden der negorije Panekij, uyt bedugting dat de Wadjoreesen tegen hem mogten in het harnas komen, zig tot een accomodement geschikt en vervolgens na zijn land teruggekeerd is zonder vrede, verbond of eenige andere satisfactie voor zijne moeylijke veldtogt. Hetwelk voornamentlijk is veroorzaakt geworden door de sinistre pretensie der Wadjoreesen dat, ingevalle den koning van Bonij verder wilde procedeeën tot d' straffe van Aroe Panekij in perzoon, zij dan ten zelve eynde begeerdens d' uytlevering van 's voormelde koningszoon Aroe Tha, die geduidte vorst zozeer aan het hart legt dat zij zouden den haat van het volk, nog eygene of 's rijks eere te ontzien, wel verre van in dien eysch te bewilligen, liever op een disreputatieuse wijze van zijne regtmatige zaak heeft afgezien. En schoon het hem mislukt is den door d' E. Compagnie tot zijn opvolger gedespiceerden en bij zijne onderdanen zeer beminden prins Aroe Mampoe in den jongsten oorlog te doen sneuvelen, om door desselfs dood voor geduidte Aroe Tha den toegang tot den thron te ruymen, egter de novo in 't labeur is ten eynde dat project door andere middelen uyt te werken. Dog waaromtrent wij de bediendens gelast hebben op hoede te zijn en door den aandrang tot een publieque declaratie van Aroe Mampoe in de hoedanigheyd van successeur voornamentlijk te verijdelen d' onderneeming om, door een huwelijk tusschen Aroe Tha en de prinsesse Aroe Palakka, het rijk van Bonij tegelijk met 's Compagnies klem te doen overgaan op het hof van Goach, onzen bedekten vijand, die, onaangezien ons ernstig aanschrijven nopens 't smokkelnest Sampong Java en de daardoor veroorzaakte consternatie, evenwel volhard de sluykvaerd te begunstigen, mitsgaders daardoor genoegzaam toont dat met gevoeligere middelen tot reden diend gebragt te worden. In voegen w' uyt dien hoofde wel ten eersten hebben geresolveerd naar 's gouverneurs voorstel Sampong Java te laten ruyneeren.

Fol. 1502r-1503r.

(Maar omdat dit hof toch eens in handen van de dan meerderjarige koning zal komen, is het raadzaam gevonden om af te wachten wat in der minne van deze vorst te verkrijgen zal zijn. Het bericht van de gouverneur over de gevoelens van de koning van Boni betreffende het genoemde hof en de Mandarezen wordt afgewacht. De laatsten ontvingen